

ประวัติชุมชน และเส้นทางเรียนรู้วัฒนธรรม

ชุมชนมอแกน หมู่เกาะสุรินทร์
อำเภอคุระบุรี จังหวัดพังงา

ประวัติชุมชนและเส้นทางเรียนรู้วัฒนธรรม
ชุมชนมอแกน
หมู่เกาะสุรินทร์ อำเภอกุระบุรี จังหวัดพังงา

จัดทำโดย	ชุมชนมอแกนหมู่เกาะสุรินทร์ ร่วมกับโครงการนาร่องอันดามัน และหน่วยวิจัยชนพื้นเมืองและทางเลือกการพัฒนา สถาบันวิจัยสังคม จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ข้อมูลโดย	จีเป้น กล้าทะเล สุทัต กล้าทะเล ป่าตอย กล้าทะเล และตาลิต กล้าทะเล
บรรณาธิการ	นฤมล อรุโณทัย และพลาเดช ณ ป้อมเพชร
ภาพวาด	เด็กและเยาวชนมอแกนหมู่เกาะสุรินทร์
สนับสนุนโดย	ศูนย์มานุษยวิทยาสิรินธร (องค์การมหาชน)
จัดพิมพ์	พิมพ์มือครั้งที่ 1 จำนวน 30 เล่ม พ.ศ. 2558

หากมีข้อติชมหรือเสนอแนะเกี่ยวกับข้อมูล กรุณาติดต่อ
โครงการนาร่องอันดามัน สถาบันวิจัยสังคม จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ถนนพญาไท ปทุมวัน กรุงเทพฯ 10330
โทรศัพท์ 0-2218-7366, 0-2218-7376
โทรสาร 0-2255-2353 <http://www.facebook.com/ChaoLayNetwork>

คำนำ

ประวัติชุมชนและเส้นทางเรียนรู้วัฒนธรรมมอแกนหมู่เกาะสุรินทร์ เป็นผลงานที่เกิดจากการทำงานร่วมกันระหว่างชุมชนกับโครงการนำร่องอันดามัน สถาบันวิจัยสังคม จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย โดยการสนับสนุนของศูนย์มานุษยวิทยาสิรินธร (องค์การมหาชน)

ข้อมูลประวัติชุมชนและเส้นทางเรียนรู้วัฒนธรรมจะเป็นรากฐานสำหรับการฟื้นฟูวิถีชีวิตชาวมอแกน สร้างความภาคภูมิใจในมรดกวัฒนธรรม และสามารถจะพัฒนาไปเป็นเนื้อหาหลักสูตรท้องถิ่น รวมทั้งนำไปสร้างเสริมให้เกิดการท่องเที่ยวเพื่อการเรียนรู้ด้านนิเวศวัฒนธรรม โดยเฉพาะอย่างยิ่งในช่วงเวลาปัจจุบันที่ชุมชนกำลังเผชิญกับการเปลี่ยนแปลงจากปัจจัยภายในและภายนอก

คณะผู้จัดทำหวังว่าผลงานร่วมชิ้นนี้จะเป็นสิ่งจุดประกายให้เกิดประวัติชุมชนและเส้นทางเรียนรู้วัฒนธรรมของชุมชนชาวเลอื่นๆ และส่งเสริมให้เกิดพลังในการฟื้นฟูวิถีชีวิตให้สมดังเจตนารมณ์ของมติคณะรัฐมนตรีเพื่อการฟื้นฟูวิถีชีวิตชาวเล 2 มิถุนายน 2553 เพราะงานที่หนักหน่วงนี้คงจะไม่สำเร็จได้โดยความพยายามของภาครัฐเพียงส่วนเดียว ชุมชนเจ้าของวัฒนธรรมเป็นผู้รู้และผู้ลงมือกระทำที่ดีที่สุดในเรื่องการสร้างสำนึกทางวัฒนธรรม

สารบัญ

ส่วนที่ 1 ประวัติชุมชนชาวมอแกนหมู่เกาะสุรินทร์

1.	พัฒนาการของชุมชนมอแกนบนเกาะสุรินทร์	2
1.1	เกาะสุรินทร์ – บ้านของชาวมอแกน	5
1.2	เกาะสุรินทร์ -- อุทยานแห่งชาติ	6
1.3	การเข้ามาของการท่องเที่ยว	8
1.4	ช่วงหลังเหตุการณ์สึนามิ	10
2.	ภูมินิเวศ ที่อยู่อาศัยและพื้นที่ทางจิตวิญญาณ	14
3.	นิเวศวัฒนธรรมและวิถีชายฝั่ง/มอแกน	18
4.	ความเปลี่ยนแปลงของชุมชนมอแกน	24
5.	การฟื้นฟูวิถีชีวิตและวัฒนธรรม	26
6.	เอกสารอ้างอิง	29

ส่วนที่ 2 เส้นทางเรียนรู้ “ยาลาน เวน”

เส้นทางเรียนรู้ธรรมชาติ-วัฒนธรรม “ยาลาน เวน”	30
จุดที่ 1: “ฉ่าทิด”	33
จุดที่ 2: “กะพก”	35
จุดที่ 3: “กะเตียง”	37
จุดที่ 4: “ไกวแจแซน”	39
จุดที่ 5: “จาโละ”	41
จุดที่ 6: “หล่าลัด”	43
จุดที่ 7: “หล่อลบ”	46

จุดที่ 8: “โปกนแซละ”	48
จุดที่ 9: “หล่าลัดโกดุง”	50
จุดที่ 10: “ก๋อย่าง”	52
จุดที่ 11: “กลัก”	54
จุดที่ 12: “โปกน ดาลาก”	56
จุดที่ 13: “โปกน กะตาน”	58
จุดที่ 14: “เวน” หรือแหล่งน้ำ	60
จุดที่ 15: “ชำต้อด”	63
จุดที่ 16: “จาเวียก”	65
จุดที่ 17: “หล่าลัด แซบ”	68
จุดที่ 18: “กะปู้ด”	70
จุดที่ 19: “โปกน กะฟ่าง”	72
จุดที่ 20: “บะอ้าย”	75
จุดที่ 21: “คามุ่ง”	77
จุดที่ 22: “พลุง กะตาม”	79
จุดที่ 23: “ก่านึ่ง”	81
จุดที่ 24: “บู้บอง”	83

